

תורה אור • פרשת בשלח • מאמר 5

לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי

”לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוך רעייתי”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/beshalach/5](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/beshalach/5)

1 לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי. הנה רעיתי נמשלה לסוסי פרעה כמו שפרעה העמיד תחלה סוסים נקבות

”לדמותך, רעייתי, לסוסתי ברכבי פרעה”. הנה, רעייתי נמשלה לסוסי פרעה: כשם שפרעה הציב תחילה סוסות,

ואח”כ היפך זכרים קודם לנקיבות כמ”ש בזהר פי בשלח (די מז) כמו”כ בשעת יציאת מצרים נאמר והי הולך לפניהם יומם וגוי.

ואחר כך הפך [את הסדר], והציב את הזכרים לפני הנקבות, כפי שכתוב בזהר, פרשת בשלח (דף מז). כך גם נאמר בשעת יציאת מצרים: ”והי הולך לפניהם יומם” וגוי.

ואח”כ בשעת קריעת י”ס נאמר ויסע מלאך האלקים ההולך לפני מחנה כוי וילך מאחריהם כוי. הנה צריך להבין מהו המשל והנמשל שנמשלה רעיתי לסוסי פרעה.

ואחר כך, בעת קריעת ים סוף, נאמר: ”ויסע מלאך האלקים ההולך לפני מחנה” וגוי, ”וילך מאחריהם” וגוי. והנה, צריך להבין מהו המשל ומהו הנמשל בדימוי של ”רעייתי” לסוסי פרעה.

הנה אותיות נקראו סוסים כמו הסוס שהאדם רוכב עליו ומוליכו כפי רצונו ואעפ”כ הסוס מוליך את האדם למקום רחוק מאד אשר בלתי אפשר להגיע לשם בלי סוס.

הנה, האותיות נקראות סוסים. הדבר דומה לסוס שאדם רוכב עליו ומכוון אותו כרצונו, ואף על פי כן הסוס נושא את האדם למקום רחוק מאוד, שאי אפשר להגיע אליו בלי סוס.

כמו”כ השכל מנהיג את האותיות ורוכב עליהם שלפי ערך השכל כך הוא הדבור אעפ”כ ע”י האותיות מתעלה למעלה יותר מה שאין השכל יכול להשיג כלל.

כך גם השכל מנהיג את האותיות ורוכב עליהן, שכן הדיבור הוא לפי מידת השכל; ואף על פי כן, באמצעות האותיות האדם מתעלה למקום גבוה יותר, שאותו השכל אינו יכול להשיג כלל.

2 והיינו ע”י אותיות התפלה. אך אעפ”כ צ”ל התבוננות ג”כ. אם לא מי שערכו פחות מלהתבונן כלל שלזה בהכרח להעמיק אף בהאותיות לבד

כלומר, באמצעות אותיות התפילה. ואף על פי כן, צריך שתהיה גם התבוננות; אלא אם כן מדובר במי שמדרגתו נמוכה מכדי להתבונן כלל, שאז עליו להעמיק אפילו באותיות לבדן,

כמ"ש בא אתה וכל ביתך אל התבה וע"י האותיות יכול לעלות כאשר יבואר לקמן בעז"ה.

כמו שכתוב: "בוא אתה וכל ביתך אל התבה"; ובאמצעות האותיות הוא יכול לעלות, כפי שיתבאר בהמשך בעזרת ה'.

אך אעפ"כ כתיב לא בגבורת הסוס יחפץ כו' שאעפ"כ אין רצון וחפץ ה' שורה בבחי' האותיות כנ"ל שהם רק בחי' שוקיים כ"א רוצה ה' את יראיו כו':

אך אף על פי כן, כתוב: "לא בגבורת הסוס יחפץ" וכו': ואף על פי כן, רצונו וחפצו של ה' אינם שורים בבחינת האותיות שהוזכרו לעיל, שהן רק בחינת "רגליים"; אלא "רוצה ה' את יראיו" וכו'.

3 והנה יש ב' מיני אותיות אותיות זכרים ואותיות נקבות אותיות נקבות היינו ההעלאה שממטה למעלה ע"י האותיות הנ"ל באתעדל"ת וע"י באתעדל"ת אתעדל"ע

והנה יש שני סוגי אותיות: אותיות זכריות ואותיות נקביות. אותיות נקביות הן העלייה מלמטה למעלה באמצעות האותיות הנזכרות לעיל, על ידי אתערותא דלתתא; ועל ידי כך, מתוך אתערותא דלתתא, באה אתערותא דלעילא,

כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח (כי דרכו של איש לחזר אחר אשה) המשכה מלמעלה למטה בבחי' סובב כי "רוח מביאה רוח וממשיכה רוח" (שכן דרכו של האיש לחזר אחר האשה): המשכה מלמעלה למטה, מבחינת סובב כל עלמין,

שהוא בלי גבול דלית מחשבה תפיסא ביה למעלה מהשגה להיות בחי' גלוי למטה ע"י סוסים זכרים והיינו באותיות התורה להיות השמים והארץ אני מלא ממש.

שהוא בלי גבול, שהרי "אין מחשבה תופסת בו"; הוא למעלה מהשגה, ובכל זאת נעשה גלוי למטה באמצעות סוסים זכריים, כלומר באמצעות אותיות התורה, כדי שיתקיים בפועל ממש "השמים והארץ אני מלא".

דהנה לכאורה תמוה לפעמים כתיב מכה"א כבודו שאינו רק כבודו ולא מהותו ועצמותו ולפעמים אמר השמים והארץ אני מלא דהיינו מהו"ע שהוא בחי' אני ממש.

שהרי לכאורה הדבר תמוה: לפעמים נאמר "מלא כל הארץ כבודו" — רק כבודו, ולא מהותו ועצמותו; ולפעמים נאמר "השמים והארץ אני מלא", כלומר מהותו ועצמותו, בחינת ה"אני" ממש.

אך שניהם אמת שבאמת אני מלא ממש. אך איך יוכל להתלבש בעולם הגשמי והשפל ומלא קליפות זהו

אלא ששניהם אמת: אכן, "אני מלא" ממש. אך כיצד יכולה עצמותו להתלבש בעולם הגשמי והשפל, המלא קליפות? על כך נאמר:

ע"י שמלא כל הארץ כבודו ואין כבוד אלא תורה כבוד בגימ' ל"ב והם ל"ב נתיבות החכמה והיא חכמת התורה

באמצעות "מלא כל הארץ כבודו", ואין כבוד אלא תורה. כבוד בגימטריה ל"ב, והם ל"ב נתיבות החכמה, שהיא חכמת התורה;

כי אורייתא מחכמה נפקת ועי"ז יוכל להיות את השמים ואת הארץ אני מלא ממש ע"י התלבשותו באותיות התורה שהם אותיות זכרים המשכה מלמעלה למטה

שהרי "אורייתא מחכמה נפקת". ועל ידי כך יכול להתקיים בפועל ממש "השמים והארץ אני מלא": ה' מתלבש באותיות התורה, שהן אותיות זכריות, המשכה מלמעלה למטה.

וכמארז"ל כל היושב ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו היינו מה שהוא קדוש ומוכדל שאף בחי' חכמה נחשבת אצלו כבחי' עשי' גשמיית כמ"ש כלם בחכמה עשית ויומשך ויתגלה למטה ע"י אותיות התורה.

וכמאמר חז"ל: "כל היושב ושונה, הקדוש ברוך הוא קורא ושונה כנגדו". כלומר, מי שהוא קדוש ומוכדל, ושגם בחינת חכמה נחשבת לפניו כבחינת עשייה גשמית, ככתוב "כולם בחכמה עשית", נמשך ומתגלה למטה באמצעות אותיות התורה.

4 וזהו שעל מתן תורה נאמר כי תרכב על סוסך כו'. והיינו בחי' סוסים זכרים הנ"ל.

וזו הסיבה שלגבי מתן תורה נאמר: "כאשר תרכב על סוסך" וכו'. כלומר, מדובר בבחינת הסוסים הזכרים שהוזכרו לעיל.

וזהו מדלג על ההרים מקפץ כו' שהוא בבחי' דילוג ממקום למקום והיינו המשכה מלמעלה מבחי' סובב שיומשך ויתגלה למטה כמ"ש וירד ה' על הר סיני וכל העם רואים את הקולות כו'.

וזו [משמעות] "מדלג על ההרים, מקפץ" וכו': הדבר נעשה בדרך של דילוג ממקום למקום. כלומר, נמשכת הארה מלמעלה, מבחינת סובב כל עלמין, והיא יורדת ומתגלה למטה, ככתוב: "וירד ה' על הר סיני", וכן "כל העם ראו את הקולות" וכו'.

5 והנה זה לעו"ז עשה האלקים כמו שבקדושה יש ב' בחי' סוסים הנ"ל אתוון נוקי' ואתוון דכורין מלמעלה למטה וממטי' למעלה.

והרי "האלקים עשה את זה לעומת זה": כשם שבקדושה יש שני סוגי הסוסים שהוזכרו לעיל — אותיות נקבות ואותיות דוכרות, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה.

כמו"כ בקליפות יש ג"כ ב' בחינות האותיות והיינו שע"י התקשרותו להבלי עולם בדב"ט ומכ"ש לה"ר והוא בחי' אותיות נקבות הנה האותיות מוליכים אותו למקום רחוק מאד.

כך גם בקליפות יש שתי בחינות של אותיות. כלומר, כאשר אדם נקשר להבלי העולם בדברי בטלה, ועל אחת כמה וכמה בדיבור לשון הרע — בחינת האותיות הנקבות — האותיות מוליכות אותו למקום רחוק מאד.

6 והיינו לעומק הקליפות בחי' מקיף שלהם שנקי' פרעה עורף כו' להמשיך עליו המשכה מלמעלה מבחינת המקיף שלהם להקיפו ולהלכישו

כלומר, אל עומק הקליפות, אל בחינת המקיף שלהן, הנקראת פרעה — "העורף" וכו': להמשיך עליו המשכה מלמעלה, מבחינת המקיף שלהן, שתסובב אותו ותלכיש אותו.

והוא בחי' הבל ורעות רוח ונעשים לבושים צואים עליו והוא בחי' סוסים זכרים אותיות זכרים שנעשים ע"י אותיות נקבות הנ"ל כי בההפוך אמר ג"כ רוח אייתי רוח וכו'.

וזוהי בחינת "הבל ורעות רוח", והם נעשים לו לבושים צואים. וזוהי בחינת סוסים זכרים — אותיות זכרים, הנוצרות באמצעות האותיות הנקבות שהוזכרו לעיל; שהרי גם בצד ההפוך נאמר: "רוח אייתי רוח" וכו'.

7 והנה פרעה רדף אחר ישראל בשעת יצ"מ כמ"ש וירדף פרעה שרצה להוריד ולהמשיך את נש"י לתוך עומק הקליפות.

והנה, פרעה רדף אחרי ישראל בזמן יציאת מצרים, ככתוב: "ופרעה רדף", מפני שרצה להוריד ולהמשיך את נשמות ישראל אל תוך עומק הקליפות.

וע"כ העמיד סוסים נקבות תחלה בכדי שע"י יהי המשכה מלמעלה ג"כ מעומק הקליפות כי דרכו של איש כו'.

לכן הוא הציב תחילה סוסות, כדי שעל ידי כך תהיה גם המשכה מלמעלה, מעומק הקליפות, שהרי "דרכו של איש" וכו'.

אך הקב"ה הפך ועשה את הסוסים שני אותיות האלו באלקות בכדי להיות המשכת אלקות למטה כנ"ל. אבל הקדוש ברוך הוא הפך זאת, והפך את הסוסים — שתי אותיות אלה — לעניינים שבאלקות, כדי שתהיה המשכת אלקות למטה, כנזכר לעיל.

וזהו וה' הולך לפניו יומם כו' ואח"כ בשעת ק"ס נעשה להפך ויסע מלאך וילך מאחריהם כנ"ל: וזהו פירוש "וה' הולך לפניו יומם" וכו'; ואחר כך, בעת קריעת ים סוף, התהפך הסדר: "ויסע מלאך וילך מאחריהם", כנזכר לעיל.

8 והנה כ"ז הוא ע"פ תורה. וכמו"כ הוא ע"פ עבודת ה' כי הנה בכל נפש ישראל צ"ל בכל יום בחי' יצ"מ וק"ס כמ"ש למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים וגו'.

כל זה הוא מצד התורה. וכך גם מצד עבודת ה': בכל נפש מישראל צריכות להיות בכל יום הבחינות של יציאת מצרים וקריעת ים סוף, כמו שכתוב: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים" וגו'.

וכמארז"ל בכל יום יהיה בעיניך כאלו היום יצאת מאמ"צ וגם בק"ש אומרים בכל יום אני הו"ה אלקיכם כו'

וכמאמר רבותינו זיכרונם לברכה: בכל יום יהיה בעיניך כאילו היום יצאת מארץ מצרים. וגם בקריאת שמע אומרים בכל יום: "אני הו"ה אלקיכם" וכו',

מארץ מצרים כו' וגם באמו"צ נאמר וים סוף להם בקעת כו' שצ"ל בכל יום שני בחינות הנ"ל "מארץ מצרים" וכו'. וגם בתפילת אמת ויציב נאמר: "וים סוף להם בקעת" וכו'. לכן צריכות להיות בכל יום שתי הבחינות הנזכרות לעיל.

כי כל העולמות נק' מצרים שהם מבחי' מצרים וגבול"י כמו מן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו' כל העולמות נקראים מצרים, מפני שהם בבחינת מצרים וגבולות, כמו שנאמר: "מן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה" וכו',

וכן שית אלפי שנין הוי עלמא כו' וגלות מצרים נק' ההתקשרות בזה העולם הגשמי והמוגבל ומלך מצרים נק' השכל של הבלי העולם.

וכן "שית אלפי שנין הוי עלמא" וכו'. והגלות במצרים היא כינוי להתקשרות לעולם הגשמי והמוגבל הזה, ו"מלך מצרים" הוא כינוי לשכל העוסק בהבלי העולם.

9 וכשנעשה התקשרות לזה העולם כ"כ בחוזק עד שהוא בלי שכל כלל בלי טעם ודעת נק' אז וימת מלך מצרים

וכאשר ההיקשרות לעולם הזה נעשית חזקה כל כך, עד שאין בה שכל כלל, בלי טעם ודעת, היא נקראת אז "וימת מלך מצרים".

ואזי ויאנחו בני"י מן העבודה ויזעקו שנעשה צעק לבם בק"ש בבחי' ובכל מאדך שהוא בלי גבול ואז "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו": בלב האדם מתעוררת זעקה בקריאת שמע, בבחינת "ובכל מאדך", שהיא בלי גבול;

דהיינו לצאת מן החושך וגבול הנק' מצרים רק להיות צעק לבם למהותו ועצמותו ממש והוא בחי' יצ"מ. אך איך יבא לבחי' בכל מאדך הנ"ל. הנה זהו ע"י התבוננות בפסוד"ז מב"ש וכו'.

כלומר, לצאת מן החושך וההגבלה שנקראים מצרים, כדי שזעקת הלב תהיה אל מהותו ועצמותו ממש. וזוהי בחינת יציאת מצרים. אך כיצד מגיעים לבחינת "בכל מאדך" האמורה לעיל? הדבר נעשה על ידי ההתבוננות בפסוקי דומרה, מ"ברוך שאמר" ואילך, וכו'.

10 והעיקר הוא בברכות ק"ש בשתים שלפניה כו' והיינו בורא קדושים ישתבח שמך לעד. הנה לעד הוא בלי גבול.

העיקר הוא בברכות קריאת שמע, בשתי הברכות שלפניה וכו'; כלומר, "בורא קדושים, ישתבח שמך לעד". והנה, "לעד" פירושו ללא גבול.

כי הנה הארץ הגשמית היא בבחי' גבול ממש אבל ברוחניות והיינו מלאכים ונשמות הם בלי גבול ממש כמ"ש היש מספר לגדודיו כו' שהם בלי גבול.

הארץ הגשמית מוגבלת ממש, אבל בעולם הרוחני — כלומר, המלאכים והנשמות — יש ממש אין-סוף, כמו שכתוב: "היש מספר לגדודיו?" וכו', שהרי הם ללא גבול.

11 ועי"ז ישתבח שמך לעד שחיותם אינו אלא מבחי' שמו לבד שאינו כמו כח הפועל בנפעל שמתלבש ממש בנפעל בבחי' שינוי אבל לפניו אין שינוי כלל.

ועל ידי כך מתקיים "ישתבח שמך לעד": החיות שלהם נמשכת רק מבחינת שמו בלבד, שאינו כמו כוחו של הפועל המתלבש ממש בנפעל, באופן של שינוי; אך לפניו אין שינוי כלל.

כמ"ש אני הוי"ה לא שניתי כו' המרומם לבדו מאז שכמו שקודם בריאת העולמו' היה הוא מרומם לבדו כן עתה הוא בלי שינוי כלל המתנשא מימיו"ע רק חיות כל העולמות אינו

כמו שכתוב: "אני הוי"ה לא שניתי" וכו', "המרומם לבדו מאז": כשם שלפני בריאת העולמות היה הוא לבדו מרומם, כך גם עכשיו הוא אינו משתנה כלל, "המתנשא מימות עולם". אולם חיותם של כל העולמות אינה

אלא מבחי' שמו נק' עליהם שהוא מלך עליהם כמאמר אלקים חיים ומלך עולם היינו שמחיה כל העולמות רק בבחי' שהוא מלך עליהם שמו לבד ואעפ"כ הוא בלי גבול ששמו הוא ג"כ בלי גבול.

אלא נמשכת מבחינת שמו, שנקרא עליהם, משום שהוא מלך עליהם, כמו שנאמר: "אלקים חיים ומלך עולם". כלומר, הוא מחיה את כל העולמות רק מצד היותו מלך עליהם — שמו בלבד. ואף על פי כן, אין לכך גבול, כי גם שמו אינו מוגבל.

וזהו בורא קדושים ישתבח שמך לעד כו' כנ"ל אבל מהותו ועצמותו רם ומתנשא כו':

וזהו פירוש "בורא קדושים, ישתבח שמך לעד" וכו', כפי שהוסבר לעיל; אך עצמותו ומהותו רמות ונישאות וכו'.

12 והנה אחר שיתבונן כל זאת ואזי ממילא יתעורר מזה בק"ש להיות ואהבת כו'. בכל מאדך בלי גבול לצאת מהחשך כו'

קעת, לאחר שהאדם מתבונן בכל זאת, הוא מתעורר מכך מאליו בקריאת שמע, ונעשה בו "ואהבת" וכו', "בכל מאדך" — בלי גבול — כדי לצאת מן החושך וכו'.

ורק להיות צעק לבם למהותו ועצמותו ממש באתעדל"ת והוא בחי' אתון נוקבין ועי"ז באתעדל"ת אתעדל"ע לעורר האהבה למעלה ג"כ והוא פ' שניה שבק"ש שהוא לאהבה את ה' אלקיכם וגו'

ומכאן, שלכם זועק אל מהותו ועצמותו ממש, באמצעות אתערותא דלתתא. זו בחינת אותיות נוקבות. ועל ידי כך, באמצעות אתערותא דלתתא, באה אתערותא דלעילא, לעורר גם למעלה אהבה. זו הפרשה השנייה של קריאת שמע, שבה נאמר "לאהבה את ה' אלקיכם" וכו'.

דאינו לשון שם דבר כמו לאהוב רק לאהבה לעשו' אהבה למעלה שיומשך אלקות למטה הוי"ה אלקיך ממש.

שכן אין זו צורת מקור כמו "לאהוב", אלא "לאהבה" — לעורר אהבה למעלה, כדי שאלקות תימשך למטה: הוי"ה אלקיך ממש.

דהנה לאו מכל אלין מדות כלל ואיך יהיה אהבה למעלי רק עיי אתעדל"ת בבחי אהבה מלמטה אתוון נוקבין ואהבת וגוי אזי ממילא נעשה אהבה למעלה ג"כ כי רוח אייתי רוח כו'.

שהרי הוא אינו מכל המדות הללו כלל; ואם כן, כיצד תיתכן אהבה למעלה? הדבר אפשרי רק באמצעות אתערותא דלתתא, בדמות אהבה מלמטה, "אותיות נוקבות" — "ואהבת" וכו'. אז מתעוררת מאליה גם אהבה למעלה, כי "רוח מביאה רוח" וכו'.

13 וזהו והחיות רוי"ש שהוא אותיות נקבות ואותיות זכרים וזה נקרא אותיות זכרים דהיינו המשכה

מלמעלה למטה שיהיה הוי"ה אלקיך ממש

וזהו [פירוש] "והחיות רצוא ושוב": אלה הן אותיות נקביות ואותיות זכריות. והן נקראות אותיות זכריות, כלומר, המשכה מלמעלה למטה, כך שהוי"ה יהיה באמת אלקיך.

ועייז יכולים לומר אח"כ ונתתי עשב בשדך ונתתי מטר ארצכם וגוי דלכאורה איך אומרים ונתתי כו' אלא רק מחמת שנמשך מלמעלה להיות הוי"ה אלקיכם ממש

ועל ידי כך אפשר לומר לאחר מכן: "ונתתי עשב בשדך" ו"ונתתי מטר ארצכם" וכו'. לכאורה, כיצד אפשר לומר "ונתתי"? אלא שהדבר אפשרי רק משום שנמשכה מלמעלה המשכה, כך שהוי"ה הוא באמת אלקיכם,

ועיי התלבשותו באותיות התורה שהן אתוון דכורין שהקב"ה יושב ושונה כנגדו שקדוש ומוכדל ממש מתלבש באותיות התורה ואשים דברי בפ"ך ממש

וכשהוא מתלבש באותיות התורה, שהן אותיות זכריות — שהרי הקב"ה "יושב ושונה כנגדו" — מי שקדוש ומוכדל באמת מתלבש באותיות התורה, וכך מתקיים ממש "ואשים דברי בפ"ך",

כמ"ש ודברת בם ולא נאמר ודברת אותם והיינו בם ממש מתנתיין מלכתא מאן מלכי רבנן שהוא כמו שכתוב "ודברת בם", ולא נאמר "ודברת אותם"; כלומר, "בם" ממש. "מתנתיין מלכתא"; "מאן מלכי? רבנן". כלומר,

כמו מלך שגזור ומצוה על מדינתו ברצונו כך הם רבנן גוזרים על כשר פסול טמא וטהור שהוא דברי בפ"ך ממש

כמו מלך הגזור ומצוה על מדינתו ברצונו, כך החכמים גוזרים מה כשר ומה פסול, מה טמא ומה טהור; וזהו ממש "דברי בפ"ך".

וזהו הדברים האלה אשר אנכי מי שאנכי מצוך כו' ועי' יכולים לומר אח"כ ונתתי מטר כו' וזהו [פירוש] "הדברים האלה אשר אנכי" — מי שאנכי — "מצוך" וכו'. ועל ידי כך אפשר לומר לאחר מכן "ונתתי מטר" וכו'.

ובק"ש חותמים אני הוי"ה אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים שהוא בחי' יציאה מן מצרים וגבולים ורק להיות הוי"ה אלקיכם כו'.

ובקריאת שמע מסיימים: "אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" — היציאה מן המצרים והגבולות, כדי שהוי' יהיה אלקיכם וכו'.

והוא אתעדל"ע אותיות זכרים שבאים אחרי אתעדל"ת אותיות נקבות כי דרכו של איש כנ"ל: וזוהי אתערותא דלעילא, האותיות הזכריות, הבאות לאחר אתערותא דלתתא, האותיות הנקביות, שהרי "דרכו של איש", כנזכר לעיל.

14 אך הנה יש עוד אתעדל"ע שהם אותיות זכרים שהם באי' שלא על ידי אתעדל"ת כלל שהם אותיות נקבות.

אולם יש עוד התערורות מלמעלה, בבחינת אותיות זכריות, שאינה באה כלל על ידי התערורות מלמטה, בבחינת אותיות נקביות.

והוא בחי' קריעת ים סוף כי הנה ענין ים הוא שכל מה שיש ביבשה יש בים שכל הברואים שיש בים ישנם גי"כ ביבשה

וזהו הבחינה של קריעת ים סוף. עניינו של ים הוא שכל מה שיש ביבשה יש גם בים: כל הברואים שבים קיימים גם ביבשה,

אלא שבים הם נעלמים ומכוסים וביבשה הם באתגלייא כמו"כ למעלה גי"כ יש בחי' ים ובחי' יבשה עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגלייא וכמו"כ באדם שהוא עולם קטן יש גי"כ שכל ומדות מחשבה דבור ומעשה.

אלא שבים הם נסתרים ומכוסים, ואילו ביבשה הם גלויים. כך גם למעלה יש בחינת ים ובחינת יבשה — עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא. וכך גם באדם, שהוא עולם קטן, יש שכל ומדות, מחשבה, דיבור ומעשה.

שכל הוא בחי' עלמא דאתכסייא כי הוא בהעלם ומדות הם בחינת עלמא דאתגלייא שהם בחי' גלוי לגבי השכל.

השכל הוא בחינת העולם הנסתר, שכן הוא בהעלם; והמדות הן בחינת העולם הגלוי, שכן הן גלויות ביחס לשכל.

15 ומחשבה נק' גי' בחי' גילוי לגבי השכל ודבור הוא יותר בחי' גילוי אף לגבי המחשבה כמו"כ למעלה יש מחשבה

גם מחשבה נקראת בחינה של גילוי ביחס לשכל, והדיבור הוא בחינה של גילוי גדולה עוד יותר, גם ביחס למחשבה. כך גם למעלה יש מחשבה.

ואף דכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם עכ"ז הוא כערך האדם למטה שמחשבתו נק' העלם לגבי דבורו. כך למעלה יש בחי' העלם שהוא בחי' מחשבה.

ואף שנאמר: "כי לא מחשבותי מחשבותיכם", בכל זאת הדבר דומה לאדם שלמטה, שמחשבתו נקראת הסתר ביחס לדיבורו. כך גם למעלה יש בחינה של הסתר, והיא בחינת המחשבה.

כמ"ש בזהר כמה מחשבתין אית כו' שהוא מחשבה למחשבה שמה שנק' העלם לגבי למטה הימנו נק' בחי' גילוי לגבי מדרגה העליון ממנו

כמו שכתוב בזהר: "כמה מחשבתין אית" וכו' — כלומר, מחשבה ביחס למחשבה; שכן מה שנקרא הסתר ביחס למה שמתחתיו נקרא בחינה של גילוי ביחס למדרגה שמעליו.

וכן גבוה מעל גבוה שהתחתון הוא בחי' גילוי לגבי העליון ממנו שהוא בחי' העלם ממנו וזה נק' השתלשלות העולמות שהוא כמו שלשלת שכ"א אחוז בחבירו.

וכך גם "גבוה מעל גבוה": התחתון הוא בחינה של גילוי ביחס לעליון ממנו, שהוא בחינה של הסתר ביחס אליו. דבר זה נקרא השתלשלות העולמות, והיא דומה לשרשרת, שכל חוליה בה אחוזה בחברתה.

כמו כן השתלשלות כל העולמות שהוא גבוה מעל גבוה עילה ועלול העלם וגילוי כו' אבל לגבי מהותו ועצמותו עצמות המאציל שלמעלה מעלה מהשתלשלות העולמות

כך גם השתלשלותם של כל העולמות היא בבחינת "גבוה מעל גבוה": עילה ועלול, הסתר וגילוי וכו'. אבל ביחס למהותו ועצמותו, עצמות המאציל שלמעלה מעלה מהשתלשלות העולמות,

שהם נעלמים אין שייך לפניו כלל מעלה ומטה גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כו':

שהם נעלמים, אין כלל משמעות לפניו למעלה ולמטה: "גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר" וכו'.

16 והנה בשעת קייס היי התגלות מהותו ועצמותו ממש שלמעלה מהשתלשלות ועייז ים ויבשה שוין ממש ונעשה מים יבשה מהעלם גילוי

בעת קריעת ים סוף התגלתה ממש מהותו ועצמותו של ה', שלמעלה מהשתלשלות. בעקבות זאת הים והיבשה היו שווים ממש, והים נעשה יבשה — ההעלם נעשה גילוי.

וזהו הפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל ויעברו בתוך הים ביבשה דייקא שההעלם נעשה גילוי עיי גילוי עצמותו שהעלם וגילוי שוין ממש.

וזהו [פירוש] "הפך ים ליבשה; בנהר יעברו ברגל", וכן "ויעברו בתוך הים", דווקא "ביבשה": ההעלם נעשה גילוי בעקבות התגלות עצמותו, שהרי ההעלם והגילוי שווים ממש.

17 וזהו שם נשמחה בו ממש במהותו ועצמותו ממש והוא בחי שמחה של מצוה. כי הנה כתיב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וכו'

וזהו "שם נשמחה בו" — בו ממש, בעצמותו ממש. וזו בחינת השמחה של מצווה. שהרי נאמר: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה" וגו',

מרום כל שרוב כל נקי השתלשלות כל העולמות שהם רוב מאד כגלדי בצלים גבוה מעל גבוה כו' "מרום כל" — שכן "רוב כל" הוא כינוי להשתלשלות כל העולמות, שהם רבים מאוד, כגלדי בצלים, גבוה מעל גבוה וכו';

אבל השמחה של מצוה היא בבחי עצמותו ממש שהוא מרום כל למעלה מהשתלשלות כל העולמות.

אבל השמחה של מצווה היא בבחינת עצמותו ממש, שהיא "מרום כל" — למעלה מהשתלשלות כל העולמות.

18 וזהו ושמחת לפני הוי' אלקיך שהוא בחי שמחה של מצות התורה שהוא לפני הוי' ממשיכי כו'.

וזהו [פירוש] "ושמחת לפני ה' אלקיך": זו בחינת השמחה שבמצוות התורה, שהיא "לפני הוי'"; אנו ממשיכים אותה למטה וכו'.

כי הנה אנו אומרים אק"ב כו' דרמ"ח מצות הן רמ"ח אברים דמלכא והוא כמשל אברים של אדם שהרי אנו אומרים "אשר קידשנו במצוותיו" וכו', שכן רמ"ח המצוות הן רמ"ח איברי המלך. והדבר דומה לאיברי האדם:

הנה הנשמה אין יכולים לאוחזה ולתופסה כלל רק אעפ"כ כשנוטלין את האדם בידו הימנית או השמאלית ומושכין אותו ממקום למקום.

הנשמה אינה ניתנת לאחיזה או לתפיסה כלל; ואף על פי כן, כשאוחזים באדם בידו הימנית או השמאלית ומושכים אותו ממקום למקום,

אזי נמשכה הנשמה ג"כ ממקום למקום אף שהנשמה בעצמה אין יכולים לאוחזה כלל רק שע"י שהתלבשות הנשמה היא בהאברים ע"כ נמשכה הנשמה ג"כ ממילא.

גם הנשמה נמשכת אז ממקום למקום, אף שאי אפשר לאחוז בנשמה עצמה כלל. אלא, מכיוון שהנשמה מלוכשת באיברים, היא נמשכת בעקבותיהם ממילא.

19 וכמו"כ המצות הם אברין דמלכא כמו חסד דרועא ימינא שע"י הצדקה וחסד שנותנים למטה לעני ממשיכי את עצמותו כביכול ע"י התלבשותו בבחי' חסד דרועא ימינא

כך גם המצוות הן "איברי המלך". לדוגמה, "חסד הוא הזרוע הימנית": באמצעות הצדקה והחסד שנותנים כאן למטה לעני, ממשיכים את עצמותו, כביכול, כשהוא מתלבש בבחינת חסד, "הזרוע הימנית".

וכן גבורה דרועא שמאלא וכמארז"ל איזהו גבור הכובש את יצרו כמו לכבוש איזה תאוה כו' שע"י ממשיכים אותו מלמעלה ג"כ ע"י. גבורה דרועא שמאלא.

וכן "גבורה היא הזרוע השמאלית", כפי שאמרו חז"ל: "איזהו גיבור? הכובש את יצרו" — למשל, להתגבר על תאוה כלשהי וכו'; באמצעות כך ממשיכים אותו מלמעלה גם כן, באמצעות כך: "גבורה היא הזרוע השמאלית".

20 וכן ת"ת עמודא דאמצעיתא שהוא בחי' תורה שהוא כמו שנוטלין את האדם בכל גופו. וע"י מוליכים אותו למקום שרוצים כמו"כ ע"י תורה ממשיכין את עצמותו כביכול למטה.

וכך גם "תפארת היא העמוד האמצעי", שהיא בחינת התורה. הדבר דומה לאחיזה באדם בכל גופו, וכך להוליך אותו אל המקום שרוצים. כך גם באמצעות התורה ממשיכים למטה, כביכול, את עצמותו.

וזהו שמחה של מצוה שהוא מתן שכרן של מצות שהוא בחי' גלוי עצמותו שהי' אז התגלות בשעת קי"ס וזו השמחה של מצווה, שהיא מתן שכרן של המצוות, בחינת גילוי עצמותו, שהיה אז, בעת קריעת ים סוף.

וזהו שם נשמחה בו בעצמותו ממש והוא בחי' אתעדל"ע בחי' אותיות זכרים שבא שלא באתעדל"ת כלל כי אין אתעדל"ת יכול לעורר כלל.

וזהו "שם נשמחה בו" — בעצמותו ממש. וזו בחינת אתערותא דלעילא, בחינת אותיות זכריות, שבאה בלי אתערותא דלתתא כלל, שכן אתערותא דלתתא אינה יכולה לעורר אותה כלל.

וזהו ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי בעתיקא תליא מילתא שהוא עצמות המאציל העליון שאין אתעדל"ת יכול לעורר כלל אלא ה' ילחם לכם ואתם תחרישון:

וזהו "ויאמר ה' אל משה: מה תצעק אלי?" — "הדבר תלוי בעתיקא", שהיא עצמות המאציל העליון, שאתערותא דלתתא אינה יכולה לעורר כלל; אלא "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/beshalach/5

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק